

Jocs per a l'aprenentatge del català oral per a nouvinguts

Balaguer, Clara

Xarranca : jocs per a l'aprenentatge del català oral per a nous
ISBN 84-393-5945-4

I. Ripoll, Oriol II. Catalunya. Generalitat III. Fundació Jaume Bofill IV. Títol
1. Català _ Ensenyament _ Estudiants estrangers 2. Jocs educatius
379.82:804.99

XARRANCA Jocs per a l'aprenentatge
del català oral per a nous

Autors: Clara Balaguer i Oriol Ripoll

Amb la col·laboració de: Eduard Bartrina,
Elisabet Bartrina, Mar Guillem i Agustí Olivares

Disseny gràfic: clic traç, sccl

© De l'edició:

 Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència
Secretaria General de Joventut

 Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
**Direcció General
de Política Lingüística**

FUNDACIÓ
Jaume Bofill
**JAUME
BOFILL**

1a edició: novembre de 2002
Tiratge: 3.000 exemplars
Impressió: Torres i Associats
D.L.: B-49152-2002
ISBN: 84-393-5945-4

Sumari

	Presentació	5
	Per què aquest material?	7
	Com utilitzar el fitxer	8
	El paper de l'educador	10
<hr/>		
	1. Expressió d'identificacions socials	11
	1.01. Cor de noms	15
	1.02. Qui va a comprar?	16
	1.03. Sóc un...	17
	1.04. Stop!	18
	1.05. Com et dius?	19
<hr/>		
	2. Expressió d'identificacions físiques	21
	2.01. Descobrir els companys	25
	2.02. Enganxa i desenganxa	26
	2.03. El missatge secret	27
	2.04. El meu amic	28
	2.05. Poemes fotogràfics	29
<hr/>		
	3. Expressió d'identificacions ànimes	31
	3.01. Bon dia, senyor rei	35
	3.02. Busca la parella	36
	3.03. Rotllana de presentacions	37
	3.04. La cadena connectada	38
<hr/>		
	4. Expressió d'accions	39
	4.01. El llop	43
	4.02. Els tres espais	44
	4.03. Passar la frontera	45
	4.04. Ets Dràcula?	46
	4.05. El pagès	47
<hr/>		
	5. Expressió de localitzacions temporals	49
	5.01. Quan menjarem sopes?	53
	5.02. El guardià del castell	54
	5.03. És l'hora!	55
	5.04. Amagar-se	56
	5.05. Mudances	57
<hr/>		
	6. Expressió de localitzacions espacials	59
	6.01. L'escultor	63
	6.02. Torre de control	64
	6.03. On és ...?	65
	6.04. Reptes	66
	6.05. Sesta ballesta	67
	6.06. Cavalls i cavallers	68

<hr/>		
	7. Expressió de possessions	69
	7.01. Busca qui ...	73
	7.02. El beuratge	74
	7.03. El meu també	75
	7.04. Les cintes	76
	7.05. Els "xinos"	77
	7.06. Fórmula per fer equips	78
	7.07. El petó	79
<hr/>		
	8. Expressió de coneixements	81
	8.01. Quina hora és?	85
	8.02. Cavallers	86
	8.03. L'anell amagat	87
	8.04. On és l'anell? (versió per equips)	88
	8.05. Puput!	89
	8.06. En Joan Blai	90
	8.07. La cursa	91
	8.08. Poma rodona	92
	8.09. La filera	93
<hr/>		
	9. Expressió de possibilitats i opinions	95
	9.01. El paller	99
	9.02. Ou, serra, bec o aranya?	100
	9.03. El llibre màgic	101
	9.04. El missatge secret	102
	9.05. Rellotge interior	103
	9.06. Parell o senar?	104
	9.07. La sabata incògnita	105
	9.08. Massatge circular	106
<hr/>		
	10. Expressió de preferències i disigs	107
	10.01. T'agraden les teves veïnes?	111
	10.02. Picar l'ullet	112
	10.03. El gat i el linx	113
	10.04. El llop afamat	114
	10.05. Monstres i porucs	115
	10.06. Sí o no?	116
<hr/>		
	11. Expressió d'ordres i obligacions	117
	11.01. El botxí	121
	11.02. Pepets i pepetes	122
	11.03. La vareta de la bruixa	123
<hr/>		
	12. Vocabulari	125
	12.01. Dibuixos en marxa	129
	12.02. El mercat de fruites	130
	12.03. El gat afamat	131
	12.04. Cursa de nombres	132
	12.05. Cursa de cadires	133
	12.06. El rellotge de la torre	134
	12.07. Repte!	135
	12.08. La mona	136
<hr/>		
	Per saber-ne més...	137
<hr/>		

Presentació

Una de les principals necessitats de les persones nouvingudes és dominar l'idioma del país on arriben per poder-se incorporar més ràpidament i amb més facilitat a la seva nova societat. *Xarranca* neix, precisament, per reforçar el procés d'aprenentatge oral de la llengua catalana per part dels infants nouvinguts, amb la voluntat de ser una eina útil per als seus educadors. La particularitat del material que teniu entre les mans és que està basat en el principi d'*aprendre jugant*, ja que es tracta d'un material que combina la creativitat i la vivesa del joc amb la voluntat de treballar estructures lingüístiques de la vida quotidiana.

L'edició d'aquest material s'ha impulsat des de *Calidoscopi. Pla d'actuació per a la interculturalitat en el lleure*, continuant amb l'objectiu de donar resposta a la necessitat d'elaborar materials de suport adreçats als educadors, com ja vam fer amb *Sanduk. Guia per a la formació dels educadors i les educadores en interculturalitat i immigració*.

Per acabar, voldríem destacar la importància del treball en comú, que ha fet possible aquest nou material. En aquest cas, es tracta d'una tasca comuna entre dos departaments de la Generalitat de Catalunya -la Secretaria General de Joventut i la Direcció General de Política Lingüística- i la Fundació Jaume Bofill. Estem satisfets d'aquesta col·laboració, de la qual *Xarranca* és només un dels seus resultats. Una col·laboració que posa de manifest que les iniciatives conjuntes entre l'administració i la societat civil poden ser altament gratificants i productives.

Esperem que aquest recull de jocs us sigui útil a l'hora d'ensenyar la nostra llengua i també, perquè no, que gaudiu dels jocs que aquí es proposen.

Rosa M. Pujol
secretària general
de Joventut

Lluís Jou
director general
de Política Lingüística

Jordi Sànchez
director de la Fundació
Jaume Bofill

Per què aquest material?

El joc és una eina ideal en qualsevol aprenentatge, ja que ens ofereix grans aportacions:

- És una **situació comunicativa real**. Mentre juguem necessitem buscar les estructures lingüístiques que ens serveixin per poder explicar el joc, com també fer preguntes per comprendre'l millor i comunicar-nos entre els jugadors.
- Com a element comú transversal al fet de jugar hi ha el **tracte d'igualtat** entre els jugadors. Per aquest motiu, qualsevol joc esdevé una manera de **treballar valors** que fan referència a la cooperació entre iguals, a la reflexió i al diàleg.
- Mentre l'educador juga se situa en el mateix pla que els jugadors, cosa que fa que, sense deixar de fer el seu paper, esdevingui molt més proper que en qualsevol altre situació.

En les fitxes del material s'han inclòs molts **jocs tradicionals** que es presenten amb petites diferències en molts llocs del món. Per això constitueixen una poderosa eina de diàleg entre els jugadors i els educadors i contribueixen a fer que cadascú presenti la seva proposta de variant, la qual cosa facilita el treball de l'educació intercultural amb un llenguatge propi del món infantil.

Com utilitzar el fitxer

Més enllà d'una simple col·lecció, el recull de jocs que compon el fitxer ha estat elaborat amb una intencionalitat clara: servir com a reforç en l'aprenentatge de la llengua catalana oral.

En una classe de llengua es poden donar els moments següents:

- Presentació de les estructures que es treballaran al llarg de la sessió.
- Utilització de les estructures esmentades d'una manera controlada.
- Realització d'una activitat oberta en la qual s'utilitzen les estructures amb molta més llibertat.

El joc pot ser present en qualsevol d'aquests tres moments. En el repertori del fitxer es poden trobar jocs que, per les seves característiques, s'adiguin més amb un moment que amb un altre. Sigui com sigui, tots els jocs es poden adaptar o modificar per tal que serveixin per a un moment determinat.

Les propostes resten obertes a modificacions pel que fa al contingut o al camp semàntic que es vulgui treballar. Els jocs constitueixen un vehicle que ens ajudarà a aprendre el llenguatge del dia a dia, aquell que fem servir al carrer en la nostra vida quotidiana.

Banc d'imatges

Molts dels jocs d'aquest material necessiten un recolzament en forma d'imatges. Podeu fabricar-les vosaltres mateixos, amb l'ajut del grup, buscant-les a revistes, a internet o bé fent un taller de dibuix.

En aquesta llista trobareu els temes més quotidians, amb alguns dels elements i personatges que els configuren. Trobareu que alguns dels personatges de les professions són en femení i d'altres en masculí. No està pensat perquè s'hagi de fer tal i com està descrit, sinó perquè en el moment de buscar les imatges, feu especial atenció a trencar els tòpics de professions per a homes i dones.

De la mateixa manera, les llistes de paraules de cada tema es poden modificar en funció de l'època de l'any o de l'entorn en el qual es portin a terme les activitats (per exemple els animals que trobem en el nostre entorn no són els mateixos en una ciutat que en un poble de muntanya o les peces de roba les podem canviar segons l'estació de l'any).

I seguint el mateix raonament, podeu ampliar la llista com vulgueu, afegint nous temes proposats pel grup amb què estiguen treballant, donant vida al material i fent-lo servir com a excusa per parlar d'allò que passa al vostre entorn.

Accions

baixar
beure
córrer
dormir
menjar
jugar
nedar
parlar
plorar
pujar
rentar-se
riure
saltar

Accions de joc

ajupir-se
amagar-se
atrapar
donar a corda
llençar
perseguir
saltar
tocar
xutar

Aliments

carn
enciam
llet
pa
pastanaga
patates
peix
plàtan
pollastre
poma
taronja
tomàquet

Animals

cargol
colom
gat
gos
granota
mosca
mosquit
ocell
papallona
peix
ratolí
serp

Jocs i objectes de joc (cal veure la varietat de cada localitat)

baldufa
bales
corda (de saltar)
cromos
goma
io-io
marro (tres en ratlla)
patacó
pilota
xanca
xarranca

Meteorologia

calor
estiu
fred
hivern
llamp
neu
pluja
primavera
tardor
termòmetre
tro
vent

Objectes quotidians: casa

armari
bidet
catifa
dutxa
finestra
forn
làmpada
lavabo
llit
mirall
nevera
porta
prestatgeria
sofà
tauleta de nit

Objectes quotidians: ciutat

autobús
banc (per seure)
carrer
farola
font
mapa
paperera
parada d'autobús
parada de metro
pas de vianants
semàfor
senyal de trànsit

Objectes quotidians: escola

bolígraf
cadires
goma
guix
llapis
llibre
llibretes
maquineta
pintures
pinzell
pissarra
regla
taula

Objectes quotidians: natura

arbre
bosc
estrelles
excursió
flor
herba
llac
lluna
mar
muntanya
planta
riu
sol

Parts del cos

boca
braços
cabell
cap
cames
colze
dits
esquena
genolls
mà
melic
nas
orelles
peus
pit
ulls

Professions

advocada
bomber
carter
doctora
electricista
enginyera
lampista
paleta
policia
professor
sastre
venedor

Roba

abric
barret
bufanda
calces
calçotets
camisa
faldilla
guants
jersei
mitjons
pantalons
samarreta

El paper de l'educador

Des d'aquesta perspectiva, l'educador esdevé un mitjà que facilita la comunicació a través de la conducció dels jocs.

En molts casos, la situació comunicativa es presenta entre la direcció del joc i els jugadors. Per aquest motiu resulta important que el director del joc sigui, en un primer moment, l'educador, però que després aquest rol el vagin prenent els mateixos infants.

A més de presentar el joc i d'assegurar-ne el bon funcionament, l'educador haurà de treballar el diàleg que es pot establir després de cada joc. Saber què ha passat, si algú coneix alguna altra manera de jugar i si la vol explicar són aspectes tan importants com tots els que s'han desenvolupant durant el transcurs del joc.

Per últim, tornem a remarcar la importància del joc tradicional com a font per facilitar el diàleg i la recerca de noves variants.